

Møteinnkalling

Utval:	Ungdommens fylkesutval
Møtestad:	Fylkesutvalsalen, 3. etasje, Fylkeshuset
Dato:	17.03.2018
Tid:	09:00

Program

Kl 09:00 Saksbehandling

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall.

Innkallinga gjeld valde medlemmer og varamedlemmer i Ungdommens fylkesutval

Referat frå førre møte finn dykk på Politiske saker (e-innsyn).

Marius Hellan Hindenes
leiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 16/18	Godkjenning av innkalling		
PS 17/18	Godkjenning av sakliste		
PS 18/18	Godkjenning av møtebok frå forrige møte		
PS 19/18	Referatsaker (meldingar)		
RS 9/18	Økonomirapport - per 19.02.2018	2014/560	
RS 10/18	Oversikt ungdomsråd - per 19.02.2018	2014/560	
RS 11/18	Invitasjon til fylkesting for ungdom 2018	2018/21	
RS 12/18	Folkehelseundersøking i Hordaland	2017/4780	
PS 20/18	Nytt Ungdommens planprogram 2015 - korleis arbeide og marknadsføre planprogrammet?	2014/560	
PS 21/18	Førebuing Dialogdagen 4. april	2014/560	
PS 22/18	Ymse		

PS 16/18 Godkjenning av innkalling

PS 17/18 Godkjenning av saksliste

PS 18/18 Godkjenning av møtebok frå forrige møte

PS 19/18 Referatsaker (meldingar)

Ansvar		Sted		Regnskap
100330	Ungdommens Fylkesting	10033000	Ungdommens Fylkesting	0
100330	Ungdommens Fylkesting	10033001	Utvalsmøtar	19 689
100330	Ungdommens Fylkesting	10033005	Ungdommens fylkesting	1 314
Sum				21 003

Budsjett inkl. endring	Balanse
51 666	51 666
0	-19 689
0	-1 314
0	-21 003

Ungdomsråd i Hordaland
Oppdatert 19.02.2018

Kommune	Leder	Telefon	E-post
Askøy	Jens Hestnes Andersen	91911578	jens.hest.and@gmail.com
Austevoll	Dorothea Wessel	97074870	dorothea.wessel@gmail.com
Austrheim	Henrik Nielsen	90253986	henrikgrabben@hotmail.com
Bergen	Tora Kildehaug		ungdommens.bystyre@bergen.kommune.no
Bømlo	Lars Esperø	99365515	lars.espero@gmail.com
Eidfjord	Oda Medhus	95424228	oda.medhus@outlook.no
Etne	Inga - Hedvig Voster Vannes	48287985	vingahedvig@gmail.com
Fedje	Fiona Nordbø	90241220	fionanordbo@hotmail.com
Fitjar	Alice Rose Medhammer	94852204	alice.rose@haugnett.no
Fjell	Julie Langum	46658839	julie.langum57@gmail.com
Fusa	Vegard Fosså		vegardf99@hotmail.com
Granvin	Karoline Kalsaas		Karoline_kalsaas@hotmail.com
Jondal			
Kvam	Magnus Torvik	91341421	magnustorvik@gmail.com
Kvinnherad	Har ikkje		
Lindås	Morten Stokke	97518501	mortenstokke@outlook.com
Masfjorden	Har ikkje		
Meland	Silje Nordal	938 54 805	sinor2000@gmail.com
Modalen	Hilde Brørvik	41477453	hilde_fjellanger@hotmail.com
Odda	Sigrid Walle	41594974	sigridwalle@hotmail.com
Os	Har ikkje		
Osterøy	Karita Johnsen Grønsdal (Si	47353623	simengrimstadoksnes@gmail.com
Radøy	Steffen Vestheim Sævdal	91917296	steffen.v.s@hotmail.com
Samnanger	Oscar Kienitz	46591629	oscar.kienitz99@gmail.com
Stord	Anna Sofie Valvatne	975 52 175	Trude.Aamot@stord.kommune.no
Sund	Sunniva Henden	40314463	sunnivahenden@live.com
Sveio	Olav Bjelland	41181712	
Tysnes	Malene Kristine Meidell Alsar	99210111	malene.kristine@alsakershus.no

Ullensvang	Olav Rieber Østlie		Olav.Rieber.Ostlie@ullensvang.herad.no
Ulvik	Bjørk Thorbjørnsen	97540044	bjorkth19@gmail.com
Vaksdal	Anna Elisabeth Øyrehagen A	98459849	annae.oyrehagen.aksenvoll@gmail.com
Voss	Jens Håkon Birkeland	97042353	Jenshakonbirkeland@gmail.com
Øygarden	Synne Nordøy	93871792	synne.nordoy@hotmail.com
Hardanger			

Kommune	Sekretær	Telefon	E-post
Askøy	Sigrun Haarklau	91178430	Sigrun.haarklau@askoy.kommune.no
Austevoll	Morten Storebø	94504076	morten.storebo@austevoll.kommune.no
Austrheim	Anita Soltveit	47480209	anita.soltveit@austrheim.kommune.no
Bergen	Birgitte Teglgaard	46 69 65 20	Birgitte.teglgaard@bergen.kommune.no
Bømlo	Elisabeth Knutsen	53423068/911 65 377	elisabeth.knutsen@bomlo.kommune.no
Eidfjord	Bergljot Veivåg	53673537	bmj@eidfjord.kommune.no
Etne	Dagfinn Garnes-Johnsen	53758125	dagfinn.garnes.johnsen@etne.kommune.no
Fedje	Signe Råheim	56165157	postmottak@fedje.kommune.no
Fitjar	Bente Bjelland		bebj@fitjar.kommune.no
Fjell	Unni Rygg	47417522	unni.rygg@fjell.kommune.no
Fusa	Erik Vangsnes	47277146	erik.vangsnes@fusa.kommune.no
Granvin	Siri Stuve	41268620	siri.stuve@granvin.kommune.no
Jondal	Ragnvald Joakimsen	45474181	post@jondal.kommune.no
Kvam	Kari Weltzien Vik	99543057	kwvi@kvam.kommune.no
Kvinnherad	Veronica Thorsen	97067136	veronica.thorsen@kvinnherad.kommune.no
Lindås	Robert Lorang Hansen	95522070	robert.lorang.hansen@lindas.kommune.no
Masfjorden	Alf M. Strand		alf.m.strand@masfjorden.kommune.no
Meland	Ane Bysheim		ane.bysheim@meland.kommune.no
Modalen	Kristin Nåmdal		Kristin.Namdal@meland.kommune.no
Odda	Bodil Skjerven		bodil.skjerven@odda.kommune.no
Os	Paul Manger	47881137	pjm@os-ho.kommune.no
Osterøy	Grete Birkelid		grete.birkelid@osteroy.kommune.no
	Kari Aakre		kari.aakre@osteroy.kommune.no
Radøy	Katarina Birkeland	90696931	katarina.birkeland@radoy.kommune.no
Samnanger	Meline Haugland	47465510	Meline.heimdal.haugland@samnanger.kommune.no
Stord	Trude Aamot		Trude.Aamot@stord.kommune.no
Sund	Hilde Kristin Egeland	56327599	hilde.k.egeland@sund.kommune.no
Sveio	Vidar Vikse		Vidar.Vikse@sveio.kommune.no
Tysnes	Vibeke Stoltz	95528902	vibeke.stoltz@tysnes.kommune.no

Ullensvang	Linn M. Østerbø	53671502	lost@ullensvang.herad.no
Ulvik	Ingvild Winters		Ingvild.Winters@ulvik.kommune.no
Vaksdal	Ann Kristin Bolstad		ann.kristin.bolstad@vaksdal.kommune.no
Voss	Lars Egil Sjøtun	56518350	Lars.E.Sjotun@voss.kommune.no
Øygarden	Jarle Kåre Oen		jarle.kare.oen@oygarden.kommune.no
Hardanger	Trude Rinaldo	48954550	post@hardangerradet.no

Sakshandsamar:

Guro Høyvik
E-post: Guro.Hoyvik@sfj.no
Tlf.: 41530608

Vår ref.

Sak nr.: 18/732-1
Gje alltid opp vår ref. ved kontakt

Dykkar ref.**Dato**

LEIKANGER, 30.01.2018

Invitasjon til fylkesting for ungdom 2018.

Ungdomspolitisk utval (UPU) ynskjer med dette å invitere til fylkesting for ungdom (FFU).

Tingsetet vert arrangert 6. til 8. april på Thon Hotel Jølster, Skei. Vi startar fredag kl. 18.00. Rammeprogram, informasjonsskriv om fylkesting for ungdom og samtykkeskjema ligg vedlagt. De finn også all informasjon om fylkesting for ungdom på nettsidene til fylkeskommunen: www.sfj.no/fylkesting-for-ungdom. Der finn de også lenke til påmeldingsskjemaet. Frist for å melde seg på er 9. mars 2018.

Saker, vedtekter og kandidatar

Alle ungdomar i fylket, i alderen mellom 13 og 23 år, kan ta opp saker til FFU. Sakene vert handsama av arbeidsorganet til FFU, ungdomspolitisk utval (UPU), i forkant av tinget. Sakene må vere UPU i hende minst éin månad før tingsetet, 9. mars 2018. UPU set opp sakliste basert på innkomne saker og saker det vil vere naturleg å ta opp. Saker kan sendast til Ungdomspolitiskutval@sfj.no. Det vil i tillegg vere mogleg å ta opp saker under generaldebatten på tinget. Under spørjetimen skal deltakarane også ha ein dialog med fylkespolitikarane, der dei kan stille spørsmål til kvarandre.

Dei som er innkalla til FFU (kommunane, politiske ungdomsparti, fylkesdekkande ungdomsorganisasjonar og ungdomspolitisk utval) kan sende framlegg til endring av vedtektene. Bruk skjema til fylkeskommunen sj nettside. Framlegget må vere sendt inn minst 14 dagar før fylkesting for ungdom. Det er også mogeleg for delegatar og observatørar sende inn framlegg til endring av vedtektene til uttalenemnda under fylkesting for ungdom, innan den fristen som gjeld for innsending av forslag til uttalenemnda.

Alle ungdom i alderen 13 til 23 år kan stille til val til ungdomspolitisk utval. Det er mogeleg å stille til val ved å nominere seg sjølv eller andre i forkant og undervegs på tinget. Bruk skjema på fylkeskommunen si nettside.

Samtykkeskjema

Alle deltakarar på FFU må sende inn signert samtykkeskjema for at dei skal få delta på fylkesting for ungdom. I samtykkeskjemaet kan ein gje melding om det er noko vi skal ta særleg omsyn til t.d. når det gjeld mat, rørslehemming osv. Her gir ein også tilbakemelding om reiseforsikring, og at ein har sett seg inn i reglar og generell informasjon om fylkestinget. Mindreårige deltakarar må ha signatur frå føresette. Også myndige deltakarar skal signere på skjemaet og stadfeste at dei er orientert om og godtek reglar og annan informasjon om FFU. Samtykkeskjemaet vert lagt ut på nettsidene til fylkeskommunen.

Overnatting

Alle deltakarar skal i utgangspunktet dele rom med ein annan deltakar av same kjønn. Så langt som råd prøver vi å plassere deltakarane på rom med nokon dei kjenner frå før, og med nokon som er i om lag same alder. Dersom det er grunnar til at ein deltakar treng enkeltrom kan kommunen/partiet/organisasjonen eller deltakaren sjølv ta kontakt med Guro Høyvik i fylkeskommunen for å avtale dette. Det kan då bli eit tillegg i prisen. På grunn av avgrensa plassar vil påmelding for delegatar bli prioritert framfor observatørar, men berre dersom det vert svært mange påmelde.

Påmelding og kostnader

Påmeldingsskjema oversyn over prisar og alternativ for opphald ligg på fylkeskommunen sine nettsider. Påmeldingsfrist er 9. mars 2018. Avmelding etter fristen blir fakturert fullt ut.

Kostnadane for opphald og reise vert dekkja av kommunen for delegatar og observatørar frå ungdomsråda, og det er difor kommunen som må melde på deltakarar frå ungdomsråda. Politiske parti og fylkesdekkjande ungdomsorganisasjonar betalar for sine deltakarar. Fylkeskommunen sender ut faktura i etterkant av samlinga.

Prisar

- Deltek fredag til søndag; overnatting på dobbeltrom inkl. middag fredag, frukost, lunsj og middag laurdag, og frukost og lunsj søndag: kr 2700.
- Deltek laurdag, inkl. lunsj og middag: kr 900.
- Deltek søndag, inkl. lunsj: kr 550.

Meir informasjon

All informasjon om fylkesting for ungdom 2018 finn de på fylkeskommunen sine nettsider: www.sfj.no/fylkesting-for-ungdom. Ber om at denne invitasjonen og vedlegg vert vidareformidla til dei som vert påmelde til fylkesting for ungdom.

Ta gjerne kontakt dersom de har spørsmål:

- Ole Martini, leiar i ungdomspolitisk utval; e- post: ungdomspolitiskutval@sfj.no, mob. 413 93 028.
- Guro Høyvik, rådgjevar i nærings- og kulturavdelinga, e- post guro.hoyvik@sfj.no, mob. 415 30 608.

Vel møtt til fylkesting for ungdom 2018!

Med helsing

Ingebjørg Erikstad
Ass. fylkesdirektør for næring og kultur

Ole Martini
leiar i ungdomspolitisk utval

Brevet er elektronisk godkjent og er utan underskrift

Vedlegg:

Rammeprogram.
Informasjonsskriv om fylkesting for ungdom.
Samtykkeskjema.

Mottakar (ar)

Askvoll kommune Postboks 174 6988 ASKVOLL
Aurland kommune Vangen 1 5745 AURLAND
Balestrand kommune Kong Beles veg 20 Rådhuset 6899 BALESTRAND
Bremanger kommune Postboks 104 6723 SVELGEN
Eid kommune Rådhusvegen 11 6770 NORDFJORDEID
Fjaler kommune Dalstunet 20 6963 DALE I SUNNFJORD
Flora kommune Postboks 264 6900 FLORØ
Førde kommune Postboks 338 6802 FØRDE
Gaular kommune Vadheimsvegen 15 6973 SANDE I SUNNFJORD
Gloppen kommune Grandavegen 9 6823 SANDANE
Gulen kommune Eivindvikvegen 1119 5966 EIVINDVIK
Hornindal kommune Postboks 24 6761 HORNINDAL
Hyllestad kommune Kommunehuset 6957 HYLLESTAD
Høyanger kommune August Gunnarskogsgt. 1 6993 HØYANGER
Jølster kommune 6843 SKEI I JØLSTER

Leikanger kommune Skrivarvegen 7 6863 LEIKANGER
Luster kommune Rådhuset 6868 GAUPNE
Lærdal kommune Postboks 83 6886 LÆRDAL
Naustdal kommune Tunavegen 6 6817 NAUSTDAL
Selje kommune 6740 SELJE
Sogndal Kommune Postboks 153 6856 SOGNDAL
Solund kommune 6924 HARDBAKKE
Stryn kommune Tonningsgata 4 6783 STRYN
Vik kommune Postboks 134 6891 VIK I SOGN
Vågsøy kommune Postboks 294 6701 MÅLØY
Årdal kommune Statsråd Evensensveg 4 6885 ÅRDALSTANGEN
Grønn ungdom Sogn og Fjordane v/ Bendik Vasstein Carlsen
Raud ungdom Sogn og Fjordane v/ Raudt Sogn og Fjordane
Sogn og Fjordane AUF
Sogn og Fjordane FpU v/ Sogn og Fjordane FrP
Sogn og Fjordane KrFU v/ Sogn og Fjordane KrF
Sogn og Fjordane Senterungdom v/ Emma Berge Ness
Sogn og Fjordane SU
Sogn og Fjordane Unge Høgre v/ Sogn og Fjordane Høgre
Sogn og Fjordane Unge Venstre v/ Anne Kristin Villar Sundal
Elevorganisasjonen i Sogn og Fjordane v/ Hanne Hjartholm
LO ungdom Sogn og Fjordane
Skeiv ungdom Sogn og Fjordane
Sogn og Fjordane KFUK-KFUM
Sogn og Fjordane Natur og Ungdom v/ Solveig Bermudez
Sogn og Fjordane 4H v/ Åge Avedal
Sogn og Fjordane Røde Kors ungdom v/ Thor Erlend Mehammer
Sogn og Fjordane krets av Norges Speiderforbund v/ Trine Ludvigsen Rygg
Hordaland fylkeskommune Postboks 7900 5020 BERGEN
Møre og Romsdal fylkeskommune Fylkeshuset Julsundvegen 9 6404 MOLDE

Kopi til:

Jenny Ellaug Følling, FORD
Jan Heggheim, NKA
Ungdomspolitisk utval (UPU)

FYLKESTING FOR UNGDOM 2018

RAMMEPROGRAM

FREDAG

- 18:00 Velkommen
- 19:00 Middag
- 20:00 Opplæring og innføring

LAURDAG

- 08:45 Registrering
- 09:00 Fylkesting for ungdom
- 13:00 Lunsj
- 14:30 - 18:00 Fylkesting for ungdom fortset.
- 20:00 Middag
- 21:30 Sosialt og leikar

SØNDAG

- 09:00 Tinget opnar
- 13:00 Lunsj, og heimreise.

Fylkesting for ungdom 2018

Fylkesting for ungdom (FFU) er ungdomen i Sogn og Fjordane sitt øvste talerøyr. FFU skal arbeide for å ivareta ungdom sine interesser i fylket, for å auke samfunnsengasjementet hos ungdomen og for å fremje ungdomsmedverknad. Sakene til dagsorden ved FFU skal vere fylkesdekkande, lokale saker vert handsama av ungdomsråda i kommunane. Fylkesting for ungdom vert arrangert av Sogn og Fjordane fylkeskommune og ungdomspolitisk utval i Sogn og Fjordane.

Tingsetet vert arrangert éin gong i året og representantane kjem frå ungdomsråda, dei politiske ungdomspartia og dei fylkesdekkjande ungdomsorganisasjonane. Representantane kan vere mellom 13 og 23 år og vert valde av ungdomane i kommunen, partiet eller organisasjonen.

Alle ungdomar i fylket, i alderen mellom 13 og 23 år, kan ta opp saker til FFU. Sakene vert handsama av arbeidsorganet til FFU, [ungdomspolitisk utval \(UPU\)](#), i forkant av tinget og dei må vere UPU i hende minst éin månad før tingsetet. UPU set opp sakliste basert på innkomne saker og saker det vil vere naturleg å ta opp.

Ordensreglar

Arrangementet er rusfritt. Dette gjeld for alle deltakarar, uavhengig av alder. Deltakarar som bryt kravet om rusfritt arrangement vert sende heim, på eiga rekning. Dersom deltakaren er under 18 år vert føresette varsla av fylkeskommunen, som arrangør av fylkesting for ungdom. Alle deltakarar er gjestar på Thon Hotel Jølster, og skal fylgje det reglementet som er der, både med omsyn til nattero og branntryggleik.

Om programmet

Programmet for årets fylkesting ligg ved invitasjonen. I hovudsak vil alle fylkesting for ungdom innehalde ein gruppediskusjon om eit aktuelt tema, der berre ungdomane som deltek på FFU får høve til å tale. Etter dette følgjer ein generaldebatt, der vaksne politikarar frå fylket får høve til å ta del i debatten. Deltakarane på tinget avgjer sjølv kva saker dei ynskjer å ta opp, men UPU meiner ein helst bør drøfte saker på regionalt nivå. Det vil seie saker som dei fleste deltakarane på tinget kan få høve til å diskutere, utan at dei er for lokale.

Vanlegvis har alle observatørane, under ein fastsett alder, fått både tale- og framleggsrett ved tingseta. Her kan ein vere merksam på at det er tingsetet sjølv (delegatane) som gjer vedtak om dette, etter at tinget er sett. Delegatane i salen har røysterett i alle saker, med mindre dei er ugilde.

Dei sosiale aktivitetane som skal vere om kvelden, vert styrt av ungdomspolitisk utval (UPU). Målet er å få til eit godt fellesskap, som gjer det lettare for deltakarane å ta ordet i debattane. I tillegg er det å byggje nettverk på tvers av kommunegrensene eit heilt sentralt mål med FFU. UPU oppmodar alle deltakarane om å vere med på dei sosiale aktivitetane, men det er ikkje eit krav. Det vil vere alternative aktivitetar for dei som ikkje ynskjer å vere med på leikane.

Praktisk informasjon

- **Dato:**
fylkesting for ungdom skal vere på Thon Hotel Jølster, Skei i Jølster, frå fredag 6. til søndag 8. april 2018. Start fredag kl. 18:00 (registrering frå 17:45), avslutting med lunsj kl. 13.00 – 14.00 søndag.
- **Samtykkeskjema:**
alle deltakarar på FFU må sende inn signert samtykkeskjema for at dei skal få delta på fylkesting for ungdom. I samtykkeskjemaet kan ein gje melding om det er noko vi skal ta særleg omsyn til t.d. når

det gjeld mat, rørslehemming osv. Her gjer ein også tilbakemelding om reiseforsikring, og at ein har sett seg inn i reglar og generell informasjon om fylkestinget. Mindreårige deltakarar må ha signatur frå føresette. Også myndige deltakarar skal signere på skjemaet og stadfeste at dei er orientert om og godtek reglar og annan informasjon om FFU. [Samtykkeskjemaet finn du her](#).

- **Kostnader for reise og opphald:**

For delegatar og observatørar frå ungdomsråd er det kommunane som dekkjar reise og opphald, difor er det berre kommunen som skal melde på deltakarar frå ungdomsråda. Fylkesdekkjande organisasjonar og politiske ungdomsparti dekkjar reise og opphald for deltakarane sine, dersom ikkje anna er avtalt mellom organisasjonen/partiet og deltakaren.

Deltakarane må sjølv syte for transport til og frå fylkesting for ungdom. Ta gjerne ta kontakt med UPU eller fylkeskommunen om det skulle vere vanskeleg med transport, men ansvaret ligg på deltakarane. På tinget vil det vere PC tilgjengeleg for å søkje opp bussruter.

- **Opphald:** Alle deltakarane vert i utgangspunktet plassert på dobbeltrom med ein annan av same kjønn. Så langt som råd vert deltakarane plassert på rom med nokon dei kjenner frå før, og med nokon som er i omtrent same alder. Dersom det er særskilde grunnar til at ein deltakar treng enkeltrom kan kommunen/partiet/organisasjonen eller deltakaren sjølv ta kontakt med Guro Høyvik i fylkeskommunen for nærare avtale (adresse og telefonnummer står nedst i brevet). Det vil då bli eit tillegg i prisen. Pris pr. deltakar for opphald og mat finn du i invitasjonen og på fylkeskommunen sine nettsider.

- **Delegatar og observatørar:**

i utgangspunktet kan kvar kommune sende to delegatar og to observatørar mellom 13 og 23 år. Dei mest folkerike kommunane kan sende fleire delegatar, sjå eige oversyn over det på fylkeskommunen si nettside. Fylkesdekkjande ungdomsorganisasjonar og politiske ungdomsparti kan sende to delegatar og to observatørar. Pga. avgrensa plassar vil påmelding for delegatar bli prioritert dersom det vert mange påmelde. Meir informasjon finn du i [vedtektene for fylkesting for ungdom](#).

Kontaktinformasjon

- Ungdomspolitisk utval Sogn og Fjordane
v/ leiar Ole Martini
mobiltelefon: 413 93 028
e-post: ungdomspolitiskutval@sfj.no
- Sogn og Fjordane fylkeskommune,
v/ rådgjevar Guro Høyvik
415 30 608 (993 65 299)
guro.hoyvik@sfj.no
Postadresse: Sogn og Fjordane
fylkeskommune, Pb. 173, 6801 FØRDE
- Thon Hotel Jølster
6843 Skei i Jølster
tlf. 577 27 800

All informasjon om fylkesting for ungdom 2018 finn du på fylkeskommunen sine nettsider:

<http://www.sfj.no/fylkesting-for-ungdom>.

Ungdomspolitisk utval Sogn og Fjordane på Facebook:

www.facebook.com/Ungdomspolitisk-utval-UPU-136705536383630/

Samtykke- og informasjonsskjema

Eg skal representere mitt ungdomsråd/kommune/parti/organisasjon på fylkesting for ungdom 2018 ved Thon Hotel Jølster 6. til 8. april 2018. Eg har lese deltakarinformasjonen som ligg på <http://www.sfj.no/fylkesting-for-ungdom-2018.6064254-345564.html>. Eg er kjend med innhaldet i deltakarinformasjonen, og at eventuelle brot på ordensreglane kan føre til at eg blir sendt heim på eiga rekning.

Namn deltakar (BLOKKBOKSTAVAR):.....

Underskrift deltakar:.....

Telefonnummer:..... (mobil) E-postadresse:.....

Spesielle omsyn i forhold til mat:

Vegetarianar:..... Et ikkje svinekjøtt:..... Allergiar:

Spesielle omsyn i forhold til fotografering:

Kryss av her dersom du ikkje ynskjer at det vert teke bilete av deg på fylkesting for ungdom (dette gjeld foto av deltakarar under tingsetet, til bruk i artiklar på nett, i sosiale media, i tilknytning til fylkeskommunen sine publikasjonar osv.).

Særskilde behov:

Rørslehemmingar:..... Behov for å ha med ledsagar:.....

Andre spesielle behov:.....

Reise:

Eg har gyldig reiseforsikring: Ja Nei

Vi oppmodar alle deltakarar om å ha reiseforsikring. Fylkeskommunen har ikkje ansvar for det som til vanleg vert dekket av ei reiseforsikring. **NB. Deltakarar som er elevar ved ein fylkeskommunal vidaregåande skule er omfatta av elveforsikringa når dei deltek på dette arrangementet og treng såleis ingen ekstra reiseforsikring.**

Fyllast ut for deltakarar under 18 år

Eg stadfestar at (namn) får vere med som deltakar på fylkesting for ungdom 2018. Eg har lese informasjonen om arrangementet, og er kjend med ordensreglane som gjeld, og at eventuelle brot på desse vil føre til heimsending på eiga rekning.

Namn føresett (STORE BOKSTAVAR):.....

Tlf. E-post adresse:.....

Underskrift føresett:.....

Innsending av skjemaet:

Du kan skanne/ta bilde av skjemaet og sende til postmottak.kultur@sfj.no. Eller sende det pr. post til: Sogn og Fjordane fylkeskommune, pb. 173, 6801 FØRDE. Frist: 16.03.2018. Merk e- post/brev med «Samtykkeskjema fylkesting for ungdom 2018».

NotatDato: 22.02.2018
Arkivsak: 2017/4780-2
Saksbehandlar: ainhaug

Til:	Utval for opplæring og helse Utval for miljø og samferdsel Fylkeseldrerådet Ungdommens fylkesutval Utval for kultur, idrett og regional utvikling Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne Fylkesutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Folkehelseundersøking i Hordaland

«Folkehelseundersøkinga i Hordaland 2018» er ei spørjeundersøking som skal gå ut til eit representativt utval av den vaksne befolkninga i fylket (19+). Den blir omtala som heildigital fordi invitasjon, utfylling av spørjeskjema og vidare oppfølging går føre seg digitalt. Det vil ikkje bli sendt ut spørjeskjema i posten slik som har vore vanleg. Dette er første gong ei så stor undersøking blir gjennomført på denne måten i Noreg. Fordi det er knytt usikkerheit til ein ny metode vil invitasjon til å delta gå ut til ein relativt stor del av befolkninga. Dette er for at vi skal vere trygge på at vi får mange nok svar til at vi får resultat som vil vere pålitelege og seie noko om folkehelsestanden i heile befolkninga. Sidan vi unngår utgifter til porto og trykking av skjema, blir dette likevel langt billegare enn ei tradisjonell spørjeundersøking.

Undersøkinga blir sendt ut til befolkninga rett etter påske; 9. april 2018. Då vil 65.000 innbyggjarar få invitasjon til å delta via epost og/ eller sms.

Pilot i samarbeid med Folkehelseinstituttet

Dette er ein pilot som er utvikla i samarbeid med Folkehelseinstituttet (FHI). FHI er prosjekteigar. Målsettinga for prosjektet er å utvikle ei heildigital løysing og malar for gjennomføring av befolkningsundersøkingar. Dette for å gjere gjennomføringa billegare og enklare å gjennomføre for landets fylker. Initiativet må sjåast i samanheng med krava i [Folkehelselova §21](#) der det står at departementet kan gi fylkeskommunen plikt til å gjennomføre befolkningsundersøkingar, og om innhaldet i og gjennomføringa av slike undersøkingar i fylket. Per i dag er det ikkje eit slikt pålegg. Det er likevel eit felles ønske frå fylkeskommunane om at FHI skal leggje til rette for ei slik undersøking i tett dialog med fylkeskommunane. Denne piloten er basert på ein tidlegare pilot som blei gjennomført i Vestfold og Agderfylka i 2016 og erfaringane som blei gjort då ([FHI rapportar](#)). Denne undersøkinga blei gjennomført på papir.

Det er to løysingar som blir testa ut parallelt i denne piloten. Den eine er FHI sitt eige system for befolkningsundersøkingar, det andre er å nytte portalen helsenorge.no. Dei som blir inviterte, blir trekt frå Folkeregisteret og kontakta via høvesvis Difi sitt kontaktregister og via helsenorge.no. Grunnen til at Hordaland fylkeskommune blei invitert til å teste ut denne nye løysinga var at Hordaland er eitt av fylka med høgast del innbyggjarar som har ein profil på helsenorge.no. I tillegg er det lagt vekt på at Hordaland

fylkeskommune har eit eige statistikkmiljø med høg kompetanse på gjennomføring av spørjeundersøkingar og analyse av data.

Kvifor befolkningsundersøking

Ein viktig del av fylkeskommunen sitt folkehelseansvar, er å ha naudsynt oversikt over befolkninga si helsetilstand og utviklinga av denne. På bakgrunn av denne kunnskapen skal fylkeskommunen fremme folkehelse og gjere naudsynte grep innan dei ansvarsområda og med dei virkemiddel som fylkeskommunen er tillagt. Ei befolkningsundersøking er viktig for å få fram kunnskap om vår befolkning. Det er mykje vi kan finne av informasjon gjennom registerdata, men også svært mykje vi rett og slett må spørje om for å få svar på. I gjennomføringa av «Folkehelsa i Hordaland 2015 – ei kunnskapsoversikt» erfarte vi at vi har store kunnskapshol når det gjeld helse i befolkninga. Det gjeld eigenopplevd helse, trivsel, aktivitetsnivå, med meir. I den utgåva kunne vi støtte oss noko til spørjeundersøkingar som har vore gjort i samband med tidlegare planar, men dette er ikkje noko vi kan rekne med å kunne bruke i neste runde.

Denne typen informasjon er relevant for fylkeskommunen sitt arbeid, men er og svært relevant for kommunane sitt folkehelsearbeid. Kunnskapen vi får gjennom denne undersøkinga skal nyttast i folkehelseoversikta, som eit grunnlag for planstrategien og som kunnskapsgrunnlag for vidare planarbeid og tiltaksutvikling i åra som kjem.

Det er ei prioritering at flest mogleg kommunar skal få eigne tal og rapportar for sin kommune. Kor mange kommunar som får dette, er det vanskeleg å seie noko om før undersøkinga har blitt gjennomført, ettersom det vil avhenge av svarprosent og tal svar frå kvar kommune.

I januar og februar vart det gjennomført ein pilot som gjekk ut til 2000 inviterte. Denne vart avslutta 20. februar og fekk god respons - 43% svarte. Dette lovar godt for vår hovudundersøking.

Kva spør vi om

Det har vore arbeid med malar for spørjeskjema i undersøkinga i fleire år, og representantar frå Hordaland fylkeskommune har delteke i referansegruppe for dette arbeidet. Vi har og fått vere med og påverke spørjeskjemaet som går ut i denne piloten. I tillegg til eit standard hovudskjema som vil vere likt for alle fylker som skal gjennomføre dette, har vi utarbeidd tilleggsspørsmål som vi har vurdert som særskilt viktige for hordalandssamfunnet. Spørjeskjemaet inneheld spørsmål om helse i vid forstand i form av levevanar og levekår; mellom anna trivsel i eige nabolag, deltaking i fritidsaktivitetar og ferdsel til og frå arbeid. Dei inviterte kan velje å svare på nynorsk, bokmål eller engelsk.

I arbeidet med å utvikle piloten har vi hatt dialog med Bergen kommune. Sidan Bergen som storby kan ha eigne utfordringsbilete dei kunne ønska å få belyst, fekk dei tilbod om å ha ein eigen tilleggsmodul. Dette viste det seg å ikkje vere trong for. Resultatet blei difor ein felles tilleggsmodul for heile fylket. Vi har og innhenta innspel og merknader frå dei andre kommunane i fylket for å sikre at spørsmåla er relevante for kommunane sitt folkehelsearbeid.

Sogn og Fjordane fylkeskommune vart tidleg informert om og inviterte til å delta i undersøkinga. Med omsyn til å få utarbeidd eit felles kunnskapsgrunnlag før samanslåing vurderte vi dette som relevant. Sogn og Fjordane valte å ikkje delta i denne runden. Dei har likevel fått tilsendt fleire utkast av spørjeskjema og har hatt moglegheit til å vere med å påverke utforminga av det.

Kostnad

Ei digital gjennomføring av spørjeundersøkinga har senka kostnadene betydeleg samanlikna med folkehelseundersøkinga som blei gjennomført i Vestfold og Agder-fylka. Ei slike undersøking medfører likevel visse kostnader. Det er FHI som prosjekterar som står for utviklingskostnadene og kostnadene knytt til gjennomføring. Hordaland fylkeskommune sine kostnader er knytt til utsending av sms til utvalet, oppfølging via telefonintervju for ei utvald gruppe, samt utgifter til kommunikasjon. Det er sett av 500.000 kr

til sms og telefonintervju, men her ser dei førebelse berekningane ut til å ligge godt under dette anslaget. Budsjet til kommunikasjon er på kr 350.000. Vi vurderer det som svært viktig å få promotert undersøkinga på ein god måte, sidan dette vil påverke svarprosenten og redusere behovet for telefonintervju i etterkant. Ein god svarprosent er avgjerande for om undersøkinga blir vellukka og i kva grad resultata kan brukast. Kostnadene blir dekkja av fylkeskommunen sine egne midlar.

SPØRJESKJEMA 16.11.2017

Folkehelseundersøkinga i fylka

Dette er ei undersøking om helse, trivsel og andre tilhøve som har innverknad for folkehelsa. Undersøkinga vil ta ca. 20 minutt. → helsenorge.no

Utdanning

Spørsmål 1: Kva er di høgaste fullførte utdanning?

- Grunnskule/framhaldsskule/folkehøgskule inntil 10 år
- Fagutdanning/realskule/vidaregåande/gymnas minimum 3 år
- Høgskule/universitet mindre enn 4 år
- Høgskule/universitet 4 år eller meir

Arbeids- eller livssituasjon

Spørsmål 2: Kva arbeids- eller livssituasjon er du i? (sett eitt eller fleire kryss)

- Yrkesaktiv heiltid
- Yrkesaktiv deltid
- Heimeverande
- Alderspensjonist
- Sjukmeld
- Uføretrygda/får arbeidsavklaringspengar
- Får sosialstønad
- Arbeidsledig
- Student/militærtjeneste

Inntekt

Spørsmål 3: Kva var husstanden si samla bruttoinntekt det siste året?

Ta med alle inntekter frå arbeid, trygder, sosialhjelp og liknande.

- Under 150 000 kr
- 150 000-250 000 kr
- 251 000-350 000 kr
- 351 000-450 000 kr
- 451 000-550 000 kr
- 551 000-750 000 kr
- 751 000-1 000 000 kr
- Over 1 000 000 kr

Trivsel

Spørsmål 4: I kva grad trivst du i nærmiljøet ditt?

- I stor grad

- I nokon grad
- I liten grad
- Ikkje i det heile tatt

Tryggleik

Spørsmål 5: I kva grad kjenner du deg trygg i nærmiljøet ditt?

- I stor grad
- I nokon grad
- I liten grad
- Ikkje i det heile tatt

Generell helse

Spørsmål 6: Korleis vurderer du helsa di til slik den er til vanleg? Vil du seie at ho er...

- Svært god
- God
- Verken god eller dårleg
- Dårlig
- Svært dårleg

Tannhelse

Spørsmål 7: Korleis vurderer du tannhelsa di? Vil du seie at ho er...

- Svært god
- God
- Verken god eller dårleg
- Dårlig
- Svært dårleg

Spørsmål 8: Når var du sist hos tannlege?

- 0-2 år sidan
- 3-5 år sidan
- Meir enn 5 år sidan

Filter: Spørsmål 8a blir stilt berre til deltakarar som har svart «meir enn 5 år sidan» på spørsmål 8.

Spørsmål 8a: Kvifor er det meir enn 5 år sidan du var hos tannlege? (sett eitt eller fleire kryss)

- Økonomiske årsaker
- Redsle/frykt
- Problem med transport/reiseveg
- Andre årsaker

Spørsmål 9: Kor mange av dine tenner har du framleis? (eit fullt tannsett er 32 tenner, inkludert visdomstenner)

- 9 eller fleire
 8 eller færre

FILTER: Spørsmål 9a blir stilt berre til deltakarar som har svart «8 eller færre» på spørsmål 9.

Spørsmål 9a: Brukar du tannprotese?

- Ja
 Nei

Langvarig sjukdom/nedsett funksjon

Spørsmål 10: Har du langvarige sjukdommar, helseproblem eller nedsette funksjonar av noko slag? Vi tenkjer også på sjukdommar eller problem som varierer med årstidene eller som kjem og går. Med langvarig meiner vi at sjukdommen/problemet har vart, eller er venta å vare, i minst seks månader.

- Ja
 Nei

FILTER: Spørsmål 10a stilles kun til deltakere som har svart «Ja» på spørsmål 10.

Spørsmål 10a: Korleis blir kvardagen din påverka av desse sjukdommane, helseproblema eller nedsette funksjonane?

- I stor grad
 I nokon grad
 I liten grad
 Ikkje i det hele tatt

Psykisk helse

Spørsmål 11.1: I kva grad har du den siste veka vore plaga av nervøsitet eller indre uro?

- Ikkje plaga
 Litt plaga
 Ganske mykje plaga
 Veldig mykje plaga

Spørsmål 11.2: I kva grad har du den siste veka hatt plager fordi du har kjent deg redd eller engsteleg?

- Ikkje plaga
 Litt plaga
 Ganske mykje plaga
 Veldig mykje plaga

Spørsmål 11.3: I kva grad har du den siste veka vore plaga av tankar på at framtida kjennest håplaus?

- Ikkje plaga

- Litt plaga
- Ganske mykje plaga
- Veldig mykje plaga

Spørsmål 11.4: I kva grad har du den siste veka hatt plager fordi du har kjent deg nedstemt eller tungsindig?

- Ikkje plaga
- Litt plaga
- Ganske mykje plaga
- Veldig mykje plaga

Spørsmål 11.5: I kva grad har du den siste veka hatt plager med bekymring eller uro?

- Ikkje plaga
- Litt plaga
- Ganske mykje plaga
- Veldig mykje plaga

Tilbod i lokalsamfunnet

Tenk på nærmiljøet ditt og kommunen din.

Spørsmål 12.1: ~~Opplever du at offentlege bygg er lett tilgjengeleg?~~ ~~Opplever du at det er enkel tilgjenge til offentlege bygg?~~

- Ja
- Nei
- Veit ikkje

Spørsmål 12.2: Opplever du at ~~det er enkel tilgjenge til~~ kultur- og idrettstilbod (kino, spisestader, bibliotek, svømmehall, idrettshall etc) er lett tilgjengeleg?

- Ja
- Nei
- Veit ikkje

Spørsmål 12.3: Opplever du at ~~det er enkel tilgjenge til~~ butikkar og andre servicetilbod er lett tilgjengeleg?

- Ja
- Nei
- Veit ikkje

Spørsmål 12.4: Opplever du at ~~det er enkel tilgjenge til~~ offentlig transport er lett tilgjengeleg?

- Ja
- Nei
- Veit ikkje

Spørsmål 12.5: Opplever du at ~~det er enkel tilgjenge til~~ grøntområde er lett tilgjengeleg?

- Ja
- Nei

Veit ikkje

Spørsmål 12.6: Opplever du at det er enkelt for deg å bevege deg i og rundt din eigen bustad?

- Ja
 Nei
 Veit ikkje

Spørsmål 12.7: Opplever du at det er enkelt for deg å bevege deg i nærmiljøet ditt?

- Ja
 Nei
 Veit ikkje

Spørsmål 12.8: Opplever du at det er enkelt for deg å komme deg til natur- og friluftsområde?

- Ja
 Nei
 Veit ikkje

Spørsmål 12.9: Opplever du at det er enkelt for deg å finne og lese informasjon om offentlege tenester?

- Ja
 Nei
 Veit ikkje

Spesifikasjonsmerknad: Dersom det let seg gjere, skal antall svar på spørsmål 13 begrenst til maksimalt fire.

Spørsmål 13: Kva er viktig for at du skal trivast i nærmiljøet ditt? (maksimalt fire kryss)

- At eg kjenner naboane mine
 Å få vere i fred når eg ønskjer det
 Å ha tilgang til butikk og spisestad i nærmiljøet
 Å ha tilgang til ulike kommunale tenester (lege, skule, helsestasjon, NAV, etc)
 At nærmiljøet er fint og blir godt halde ved like
 Å ha tilgang til natur- og friluftsområde
 Å ha tilgang til sjø og strand
 Å ha utsikt til natur
 Gode gang- og sykkelveggar
 Enkelt å finne parkering
 Tilgang til felles møteplassar

Meistring og livskvalitet

Spørsmål 14.1: Ser du ei løysing på problem og vanskar som andre oppfattar som håplause?

- Ja, som oftast

- Ja, i blant
 Nei

Spørsmål 14.2: Føler du at dagleglivet ditt er meningsfullt og givande?

- Ja, som oftast
 Ja, i blant
 Nei

Spørsmål 14.3: Opplever du at ting som hender i dagleglivet ditt er vanskelege å forstå?

- Ja, som oftast
 Ja, i blant
 Nei

Sosial støtte og einsemd

Spørsmål 15.1: Kor mange personar står deg så nær at du kan rekne med dei dersom du har store personlege problem?

- Ingen
 1-2
 3-5
 Fleire enn 5

Spørsmål 15.2: Kor stor interesse viser andre for det du gjer? Vil du seie at dei viser...

- Stor interesse
 Noko interesse
 Verken stor eller lita interesse
 Lita interesse
 Inga interesse

Spørsmål 15.3: Det å få praktisk hjelp frå naboar om du skulle trenge det, er det...

- Svært lett
 Lett
 Verken lett eller vanskeleg
 Vanskeleg
 Svært vanskeleg
-

Spørsmål 16.1: Kor ofte føler du at du saknar nokon å vere saman med?

- Aldri
 Sjeldan
 Av og til
 Ofte
 Svært ofte

Spørsmål 16.2: Kor ofte føler du deg utanfor?

- Aldri

- Sjeldan
- Av og til
- Ofte
- Svært ofte

Spørsmål 16.3: Kor ofte føler du deg isolert frå andre?

- Aldri
- Sjeldan
- Av og til
- Ofte
- Svært ofte

Deltaking i aktivitetar

Spørsmål 17.1: Kor ofte deltek du i organisert aktivitet/ frivillig arbeid som f.eks. idrettslag, politiske lag, trussamfunn, kor **eller liknande?**

- Aldri
- 1-3 gonger per måned
- Kvar veke
- Dagleg

FILTER: Spørsmål 17.1a stilles kun til deltakere som har svart «Aldri» på spørsmål 17.1.

Spørsmål 17.1a: Kvifor deltek du ikkje? (sett eitt eller fleire kryss)

- Veit ikkje kva som foregår/ det er ikkje tilgjengeleg informasjon
- Kjenner ingen andre som er med
- Har ikkje tid
- Er ikkje interessert
- Føler meg ikkje velkommen i miljøet
- Det vert snakka eit språk eg ikkje meistrar
- Det er for dyrt
- Orkar ikkje/gidd ikkje

Spørsmål 17.2: Kor ofte deltek du i annan aktivitet, som for eksempel klubb, møter, treffe venner, trimturar med venner/ kollegaer eller andre?

- Aldri
- 1-3 gonger per måned
- Kvar veke
- Dagleg

FILTER: Spørsmål 17.2a vert stilt berre til deltakarar som har svart «Aldri» på spørsmål 17.2.

Spørsmål 17.2a: Kvifor deltek du ikkje? (Sett eitt eller fleire kryss)

- Veit ikkje kva som foregår/ det er ikkje tilgjengeleg informasjon
- Kjenner ingen andre som er med

- Har ikkje tid
- Er ikkje interessert
- Føler meg ikkje velkommen i miljøet
- Det vert snakka eit språk eg ikkje meistrar
- Det er for dyrt
- Orkar ikkje/gidd ikkje

Fysisk aktivitet

Spesifikasjonsmerknad: For antall dagar, timer per dag og minuttar per dag tillates det kun **HELTALL**. For antall dagar er tillatte verdier 0 – 7, for antall timer per dag er tillatte verdier 0 – 24, for antall minuttar per dag er tillatte verdier 0 – 59.

Tenk på all svært anstrengande aktivitet du har drive med dei siste 7 dagane. Med «svært anstrengande» meiner vi aktivitet som krev hard innsats og får deg til å puste mykje meir enn vanleg. Ta berre med aktivitetar som varer i minst 10 minutt i strekk.

Spørsmål 18.1: Kor mange dagar i løpet av dei siste 7 dagane har du drive med svært anstrengande fysisk aktivitet som tunge løft, gravearbeid, aerobics, løp eller rask sykling?

(HER BØR DET BRUKES RULLEGARDIN SLIK AT DE SOM SKAL SVARE TYDELIG SER AT DE KAN VELGE ALTERNATIVET NULL)

FILTER: Spørsmål 18.1a stilles kun til deltakere som har oppgitt et tall >0 på spørsmål 18.1.

Spørsmål 18.1a: Kor lang tid brukte du vanlegvis på svært anstrengande fysisk aktivitet ein av desse dagane?

_____ timar per dag

_____ minutt per dag

Veit ikkje/usikker

Tenk på all middels anstrengande aktivitet som du har drive med dei siste 7 dagane. Middels anstrengande aktivitet er aktivitet som krev moderat innsats og får deg til å puste litt meir enn vanleg. Ta berre med aktivitetar som varer minst 10 minutt i strekk.

Spørsmål 18.2: Kor mange dagar i løpet av dei siste 7 dagane har du drive med middels anstrengande fysisk aktivitet som å bere lette ting, jogge eller sykle i moderat tempo? Ikkje ta med gange.

(OGSÅ HER BØR DET BRUKES RULLEGARDIN SLIK AT DE SOM SKAL SVARE TYDELIG SER AT DE KAN VELGE ALTERNATIVET NULL)

FILTER: Spørsmål 18.2a stilles kun til deltakere som har oppgitt et tall >0 på spørsmål 18.2.

18.2a: Kor lang tid brukte du vanlegvis på middels anstrengande fysisk aktivitet på ein av desse dagane?

- ____ timar per dag
 ____ minutt per dag
 Veit ikkje/usikker

Tenk på tida du har brukt på å gå dei siste 7 dagane. Dette inkluderer gange på jobb og heime, gange frå ein stad til ein annan, eller gange som du gjer på tur eller som trening på fritida.

18.3: Kor mange dagar i løpet av dei siste 7 dagane gjekk du i minst 10 minutt i strekk?

(OGSÅ HER BØR DET BRUKES RULLEGARDIN SLIK AT DE SOM SKAL SVARE TYDELIG SER AT DE KAN VELGE ALTERNATIVET NULL)

FILTER: Spørsmål 18.3a stilles kun til deltakere som har oppgitt et tall >0 på spørsmål 18.3.

18.3a: Kor lang tid brukte du vanlegvis på å gå ein av disse dagene?

- ____ timar per dag
 ____ minutt per dag
 ____ Veit ikkje/usikker

Det neste spørsmålet omfattar all tid du sat i ro på vekedagar dei siste 7 dagane. Inkluder tid du sit på jobb, heime, på kurs og på fritida. Dette kan svare til tida du sit ved eit arbeidsbord, hjå venner, mens du les, eller sit eller ligg for å sjå på TV.

18.4: Kor lang tid brukte du på å sitte på ein vanleg kvardag dei siste 7 dagane?

- ____ timar per dag
 ____ minutt per dag
 ____ veit ikkje/usikker

Kosthald

Spørsmål 19.1: Kor ofte et eller drikk du vanlegvis sukkerhaldig brus/leskedrikk?

- Sjeldan/aldri
 1-3 gonger per måned
 1-3 gonger per veke
 4-6 gonger per veke
 Dagleg

Spørsmål 19.2: Kor ofte et eller drikk du vanlegvis frukt og bær (ikkje rekn med juice eller fruktsaft)?

- Sjeldan/aldri
 1-3 gonger per måned

- 1-3 gonger per veke
- 4-6 gonger per veke
- Dagleg

Spørsmål 19.3: Kor ofte et du vanlegvis grønsaker (inkludert salat)?

- Sjeldan/aldri
- 1-3 gonger per måned
- 1-3 gonger per veke
- 4-6 gonger per veke
- Dagleg

Spørsmål 19.4: Kor ofte et du vanlegvis fisk (som pålegg eller middag)?

- Sjeldan/aldri
- 1-3 gonger per måned
- 1-3 gonger per veke
- 4-6 gonger per veke
- Dagleg

Tobakk

Spørsmål 20.1: Kor ofte røyker du? Rekn med både filtersigaretter og rulletobakk.

- Dagleg
- Av og til
- Ikkje no, men tidlegare dagleg
- Ikkje no, men tidlegare av og til
- Har aldri røykt

Spørsmål 20.2: Kor ofte brukar du snus?

- Dagleg
- Av og til
- Ikkje no, men tidlegare dagleg
- Ikkje no, men tidlegare av og til
- Har aldri brukt snus

Alkohol

Så går vi over til spørsmål om alkohol. Vi tenkjer her på alle alkoholholdige drikker, som øl, vin, brennevin, rusbrus osv

Spørsmål 21: Har du nokon gong drukke alkohol?

- Ja
- Nei

FILTER: Spørsmålene 21a, 21b og 21c stilles kun til deltakere som har svart «Ja» på spørsmål 21.

Spørsmål 21a: I løpet av dei siste 12 månedene, kor ofte har du drukke alkohol?

- Aldri
- Ein gong i månaden eller sjeldnare

- 2-4 gonger i månaden
- 2-3 gonger i veka
- 4 gonger i veka eller meir

FILTER: Spørsmålene 21b og 21c stilles kun til deltakere som IKKJE har svart «Aldri» på spørsmål 21.

Éi alkoholeining tilsvavar éi lita flaske øl, ein liten boks øl, eitt glass vin eller éin drink:

Spørsmål 21b: Kor mange alkoholeiningar tek du på ein "typisk" dag når du drikk alkohol?

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- 7-9
- 10 eller fleire

Éi alkoholeining tilsvavar éi lita flaske øl, ein liten boks øl, eitt glass vin eller éin drink:

Spørsmål 21c: Kor ofte drikk du seks alkoholeiningar eller meir ved éin og same anledning?

- Aldri
- Sjeldnare enn ein gong i månaden
- Kvar månad
- Kvar veke
- Dagleg eller nesten dagleg

Skadar

Det følgjande spørsmålet gjeld nye skadar i ~~denne~~-perioden, og ikkje behandling av gamle skadar. 'Oppsøkt lege' inkluderer både fastlege, legevakt og kontakt med spesialisthelsetjenesta.

Spørsmål 22: Har du i løpet av dei 12 siste månadane vore utsett for ein eller fleire skadar som førte til at du oppsøkte lege eller tannlege?

- Ja, ein
- Ja, fleire
- Nei

FILTER: Spørsmålene 22a stilles kun til deltakere som har svart «Ja, en» eller «Ja, flere» på spørsmål 22.

Spørsmål 22a: Var skaden eit resultat av ei... (sett eitt eller fleire kryss)

- Trafikkulykke
- Arbeidsulykke
- Ulykke på skule eller i utdanning
- Heimeulykke
- Fritidsulykke (utanfor organisert aktivitet).
- Ulykke i samband med organisert sport- og idrett
- Valdshandling
- Anna

Støy

Spørsmål 23.1: Dersom du tenkjer på dei siste 12 månadene, kor plaga er du av støy frå vegtrafikk når du er heime?

- Ikkje plaga
 Litt plaga
 Middels plaga
 Mykje plaga
 Svært mykje plaga

Spørsmål 23.2 Dersom du tenkjer på dei siste 12 månadene, kor plaga er du av støy frå andre kjelder når du er heime?

- Ikkje plaga
 Litt plaga
 Middels plaga
 Mykje plaga
 Svært mykje plaga

FILTER: Spørsmålene 24.3 stilles kun til deltakere som har svart «Yrkesaktiv heltid», «Yrkesaktiv deltid» eller «Student/militærtjeneste» på spørsmål 2.

Spørsmål 23.3: Dersom du tenkjer på dei siste 12 månadene, kor plaga er du av støy på arbeid eller skule?

- Ikkje plaga
 Litt plaga
 Middels plaga
 Mykje plaga
 Svært mykje plaga

Kroppshøgde og vekt

Spesifikasjonsmerknad: For spørsmål 24 og 25 tillates det kun **HELTALL**. For spørsmål 24 er tillatte verdier 50 – 250, for spørsmål 25 er tillatte verdier 25 – 500.

Spørsmål 24: Kor høg er du utan sko (i cm)?

_____ cm

Spørsmål 25: Kor mykje veg du utan klede og sko (i kg)?

(Dersom gravid, oppgje vekt før graviditeten)

_____ kg

Sambuarstatus

Spørsmål 26: Er du gift/sambuar eller einsleg? Gift/ sambuar

Einsleg

Talet på personar i hushaldet

(PÅ SPM 27 og 27a BØR DET BRUKES RULLEGARDIN SLIK AT DE SOM SKAL SVARE TYDELIG SER AT DE KAN VELGE ALTERNATIVET NULL. KATEGORIENE KUNNE VÆRE NOE SLIKT SOM 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6-10, 11 ELLER FLERE)

Spørsmål 27: Kor mange personar bur du saman med (Rekn berre med personar som du har felles hushald med og ikkje rekn med deg sjølv)?

FILTER: Spørsmålene 27a stilles kun til deltakere som gitt opp ett tall >0 på spørsmål 27.

Spørsmål 27a: Kor mange av desse har enno ikkje fylt 18 år?

Økonomi

Spørsmål 28: Kan du (hushaldet) klare ei uforutsett utgift på 10 000 kr i løpet av ein måned, utan å måtte ta opp ekstra lån, bruke kreditt eller få hjelp frå andre?

- Ja
 Nei

Spørsmål 29: Korleis opplever du at den økonomiske situasjonen din er, samanlikna med andre i Noreg?

- Har alltid hatt god råd
 Har stort sett alltid hatt god råd
 Har vanlegvis verken hatt god eller dårleg råd
 Har alltid eller nesten alltid hatt dårleg råd

Reisevanar til og frå jobb/skule

FILTER: Spørsmålene 30.1 og 30.2 stilles kun til deltakere som har svart «Yrkesaktiv heitid», «Yrkesaktiv deltid», «Sykmeldt» eller «Student/militærtjeneste» på spørsmål 2.

Spesifikasjonsmerknad: For spørsmål 30.1 tillates det kun **HELTALL**. For spørsmål 30.1 er tillate verdier 0 – 999.

Spørsmål 30.1: Kor langt er det frå heimstaden til arbeidsplassen, skulen eller studiestaden (oppgje i km)?

Spørsmål 30.2: Korleis reiser du vanlegvis mellom heimen og arbeidet/skulen? (fleire svar er mogleg dersom du normalt kombinerer fleire reisemåtar til/frå)

- Går til fots
 Sykkel/elsykkel
 Privat motorkjøretøy (bil/motorsykkel)
 Kollektivtransport

Bustad

Spørsmål 31.1: Kva slag bustad bur du i?

- Einebustad/villa
- Gardsbruk
- Blokk/leilegheit
- Rekkehus/2-4-mannsbustad
- Omsorgsbustad
- Institusjon (sjukeheim eller liknande)
- Annan type bustad

Spørsmål 31.2: Kor nøgd eller misnøgd er du med bustaden din?

- Svært nøgd
- Nøgd
- Misnøgd
- Svært misnøgd

Bustadområde

Spørsmål 32: Bur du i...?

- Ein stor by?
- Ein forstad til, eller i utkanten av ein stor by?
- Ein mindre by?
- Ein tettstad?
- Område med spreidd busetting?

Jobbsituasjon

FILTER: Spørsmålene 33.1, 33.2, 33.3 og 33.4 stilles kun til deltakere som har svart «Yrkesaktiv heltid», «Yrkesaktiv deltid», eller «Sykmeldt» på spørsmål 2.

Kor einig eller ueinig er du i desse påstandane:

Spørsmål 33.1: Eg har eit godt fysisk arbeidsmiljø;

- Heilt einig
- Einig
- Verken eller
- Ueinig
- Heilt ueinig
- Veit ikkje

Spørsmål 33.2: Eg har vanlegvis ein god balanse mellom arbeidsliv og privatliv;

- Helt einig
- Einig
- Verken eller
- Ueinig
- Helt ueinig
- Veit ikkje

Spørsmål 33.3: Arbeidet mitt er sjeldan så belastande at det går ut over helsa mi

- Helt einig
- Einig
- Verken eller
- Ueinig
- Helt ueinig
- Veit ikkje

Spørsmål 33.4: Eg er alt i alt nøgd med jobben min

- Helt einig
- Einig
- Verken eller
- Ueinig
- Helt ueinig
- Veit ikkje

Fornøgd med livet**Spørsmål 34: Alt i alt, - når du tenkjer på korleis du har det for tida, er du stort sett nøgd med tilveret eller er du stort sett misnøgd?**

- Svært nøgd
- Ganske nøgd
- Både /- og
- Nokså misnøgd
- Svært misnøgd

Har du nokon kommentarar?

Arkivnr: 2014/560-289

Saksbehandlar: Ingeborg Strandberg

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	20/18	17.03.2018

Nytt Ungdommens planprogram 2018 - korleis arbeide og marknadsføre planprogrammet?

Samandrag

Ungdommens fylkesting vedtok Ungdommens planprogram 2018 den 11.02.2018. Korleis ønskjer Ungdommens fylkesutval å jobbe med og følgje opp dette dokumentet? Korleis ønskjer Ungdommens fylkesutval å marknadsføre Ungdommens planprogram 2018 for administrasjon, politikarar, ungdomsråd og andre?

Aktuelle alternativ er:

- Presentere planprogrammet i hovudutvala:
 - Opplæring og helse
 - Miljø og samferdsel
 - Kultur, idrett og regional utvikling
- Presentere planprogrammet for fylkesutvalet eller fylkestinget
- Presentere planprogrammet for administrasjonen på dialogdagen
- Presentere måla i planprogrammet på facebook-sida over ein periode. Gjerne med bileter eller ved å be ungdom kome med innspel om utfordringar på det målet. Eller ved å stille spørsmål.
- Be om eit møte med fylkesrådmann og/eller fylkesordførar for å legge fram planprogrammet.
- Be om eit møte med fylkesvaraordførar (dykkar kontaktperson) for å diskutere med han korleis de best kan presentere planprogrammet.
- Forsøkje å kome i avisa med planprogrammet

Dette er berre forslag og de kan velje eit, nokre, alle eller ingen av desse. Men utvalet bør ha ein plan om korleis ein skal gjere Ungdommens planprogram 2018 så kjend som mogleg.

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Ingeborg Strandberg
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Ungdommens planprogram 2018

Vedteke av Ungdommens fylkesting 11.02.2018

OM RAPPORTEN

Ansvarleg eining: Ungdommens fylkesutval
Kontaktinformasjon: ungdommens.fylkesutval@hfk.no
11.02.2018

INNHALD

DEL 1: VISJON OG VERDIAR FOR UNGDOMMENS FYLKESTING	4
Visjon	4
Verdiar	4
DEL 2: MÅL FOR PERIODEN	5
DEL 3: TILTAK.....	1
Opplæring og helse	1
Kultur, idrett og regional utvikling.....	3
Miljø og samferdsel	4
Eigen organisasjon	5
DEL 4: UTDJUPINGSdokUMENT TIL UNGDOMMENS PLANPROGRAM.....	7

Del 1: Visjon og verdiar for Ungdommens fylkesting

VISJON

Ungdom fører Hordaland vidare

VERDIAR

Involverande

Vi er bindeleddet mellom ungdom i Hordaland og fylkeskommunen. Vi fokuserer på eit godt samarbeid og aktiv inkludering av ungdom i politikken.

Framtidsretta

Vi ser framover og påverkar politikken i Hordaland til det beste for ungdom i framtida.

Slagkraftig

Vi kjempar hardt for at ungdom skal bli høyrd og få størst mogeleg påverknadskraft i fylkespolitikken.

Del 2: Mål for perioden

Opplæring og helse

UFT meiner..

1. Gratis skuleprinsippet er svært viktig, skule og utdanning skal vere gratis.
2. Dersom det skal gjerast endringar i utdanningstilbodet må det gjerast på eit pedagogisk grunnlag, eller det må reflektere søkjartala ved det aktuelle studieprogrammet /studiestaden.
3. Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.
4. Fråværsreglementet skal praktiserast likt for alle elevar ved vidaregåande skular i Hordaland. Lovleg grunn for fråvær skal vere rimeleg i samband med elevane sin kvardag.
5. Dei vidaregåande skulane i fylket skal leggje til rette for sunne matvanar blant ungdom.
6. God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.
7. Det skal leggjast til rette for alternativ undervisning i den vidaregåande skulen.
8. Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast.
9. Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular.
10. Lærlingordninga skal reflektere behovet, slik at alle får moglegheit til å fullføre utdanninga.
11. Å samla elevråda ved dei vidaregåande skulane i Hordaland for å skapa samarbeid og dialog på eit politisk nøytralt grunnlag.
12. Sammenhengen mellom utdanning og arbeidsliv er viktig, og derfor skal elevar på yrkesfag kunne møte reelle arbeidssituasjoner.
13. Det er viktig å øke lærernes digitale kompetanse slik at de kan utdanne elevar som er klare til å møte et digitalisert arbeidsliv.
14. Auke grensa på politisk fråvær.
15. Ungdom i fylket skal ha ei sterk røyst i samfunnsdebatten

Kultur, idrett og regional utvikling

UFT meiner..

1. Folkehelse er eit viktig aspekt for unge og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylkeskommunen får innspel frå ungdom sine perspektiv.
2. Kulturtilbodet til ungdom skal halde fram og forbetrast.

Kvart år skal Ungdommens fylkesutval rapportere om måla for perioden med informasjon, vurdering og forslag til tiltak for neste år.

3. Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom.
4. Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.
5. Arrangement tilpassa ungdom skal framhevas og forbetrast.
6. Ungdom skal medverke i prosessen av utvikling av den nye regionen.

Miljø og samferdsel

UFT meiner..

1. Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.
2. Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.
3. Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafikksikringa for ungdom.
4. Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.

Eigen organisasjon

UFT meiner..

1. Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.
2. Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre, som skal ha medverknad på saker som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.
3. Det skal vere eit nasjonalt medverknadsorgan for ungdom. Medverknadsorgan for ungdom skal lovfestast på kommunalt, fylkeskommunalt og nasjonalt nivå. Dei tre nivåa skal med utgangspunkt i ungdomsrådskanalen henge saman og bygge på kvarande. Medverknadsorgana på fylkeskommunalt og nasjonalt nivå skal velje eit arbeidsutval som skal arbeide gjennom året. Retningslinjer skal utarbeidast i samarbeid med ungdom og gjennom desse organa skal ungdom ha reel innflytelse.
4. Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særst viktig.
5. Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.

Del 3: Tiltak

Denne delen av Ungdommens planprogram er tiltak. Den heng saman med måla for perioden (del 2), slik at alle tiltaka er underlagt eit mål. Tiltaka seier noko om kva Ungdommens fylkesutval konkret kan gjere for å opp- nå måla for perioden.

OPPLÆRING OG HELSE

UFT meiner at..

1.	Gratis skuleprinsippet er svært viktig, skule og utdanning skal vere gratis.
a.	UFU går imot kopi- og utskriftsavgift ved vidaregåande skular.
b.	UFU skal arbeide for at alt naudsynt skulemateriell vert dekkja av grunnstipendet.
2.	Dersom det skal gjerast endringar i utdanningstilbodet må det gjerast på eit pedagogisk grunnlag, eller det må reflektere søkjartala ved det aktuelle studieprogrammet/studiestaden.
a.	UFU skal arbeide for at dei vidaregåande skulane skal oppretthalde eit godt tilbod for ungdom i vidaregåande opplæring, med særskilt fokus på at distriktskulane skal bestå.
3.	Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.
a.	UFU skal arbeide for at fleire tilbod som Hyssingen Produksjonsskule vert oppretta.
4.	Tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg for ungdom i fylket.
a.	UFU skal arbeide for at endringar i klinikkstruktur skal skje på et grunnlag som betrar tilbodet for ungdom.
5.	Dei vidaregåande skulane i fylket skal leggje til rette for sunne matvanar blant ungdom.
a.	UFU skal gå i dialog med opplæringsavdelinga og samarbeide for meir berekraftig og sunnare mat i kantine ved vidaregåande skuler i Hordaland.
b.	UFU skal aktivt arbeide for at sunnare mat er et punkt i folkehelseplanen når den kjem på rullering.
c.	UFU skal oppmode til at behovet for alternativ mat ved dei vidaregåande skulane vert dekt.
6.	God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.
a.	UFU skal aktivt arbeide for at det skal gis fleire midlar til helsesøsterordninga, skulepsykologar, og miljøterapeutar. Det skal vere ein helsearbeidar tilgjengelig på skulen kvar dag.
b.	UFU skal arbeide for at deler av midlane som gis helsesøstres, skolepsykologar og miljøterapeut skal øyremerkast til førebyggjande tiltak.
c.	UFU skal arbeide for at det skal fastsettas at alle helsesøstres skal ha minst 2 årlege samtalar/presentasjonar for elevar der det blir gjennomgått tiltak som enkeltungdom kan gjere for å betre eigen helse.
d.	UFU skal prioritere arbeid for å fremje eit mangfald av identitetar, for eksempel ved å delta på Bergen Pride.
f.	UFU skal kontakta ungdomsrådet ved Haukeland Universitetssjukehus for å få innspel om korleis ein skal arbeida mot unge i psykisk vanskeleg situasjon.
g.	UFU skal arbeida for at det vert oppretta liknande ordningar som "Miljøgruppa" ved Slåtthaug vidaregåande, ved alle dei fylkeskommunale skulane. Yrkesfagskular skal vera mest prioritert.
h.	UFU skal følgje opp prosjektet snillsnakk med mobbeombodet i leiinga, for å førebyggje nettmobbing.
i.	UFU skal arbeide for at psykisk helse står sentralt i delar av den generelle læreplanen.
j.	UFU skal arbeide for at alle dei vidaregåande skulane i Hordaland skal vere MOT-skular.

7.	Det skal leggjast til rette for alternativ undervisning i den vidaregåande skulen.
a.	UFU skal arbeide for fleksibel studietid på fleire skular enn Amalie Skram vidaregåande skule og Olsvikåsen vidaregåande skule.
b.	UFU skal arbeida for at skulane skal tilby leksehjelp for å tilretteleggja for elevane.
c.	UFU skal jobbe for at dei vidaregåande skulane skal leggje til rette for meir fysisk aktivitet i skulekvardagen.
8.	Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast.
a.	UFU skal arbeide for meir seksualundervisning i den vidaregåande skule.
b.	UFU skal arbeide for ein meir omfattande seksualundervisning. Den skal vera haldningsskapande, og ha fokus på inkludering, kunnskap, betre helse og ulike legningar.
c.	UFU skal arbeida for at seksualundervisninga ved alle vidaregåande skular i fylket skal gjennomførast av helse-søster eller anna helsefagleg personell.
d.	UFU skal arbeide for å promotere organisasjonar som arbeider for å betre seksualundervisninga i skulen.
e.	UFU skal arbeide for ei seksualundervisning der ein reflekterer over pornografiindustrien.
9.	Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular.
a.	UFU skal arbeide for hyppigare norskkurs for minoritetsspråklege vidaregåande skule elevar, slik at fleire ungdommar med flyktning- og asylbakgrunn har betre moglegheit til å byrje tidleg med utdanninga.
b.	UFU skal arbeida for at det innførast ein obligatorisk dag, på tvers av klasser og linjer, der ein arbeider for å bli betre kjent. Dette for å betre inkludering i skolen.
c.	UFU skal arbeida for at det vert nytta MIKS-klassar i undervisninga for å skapa god integrering i skulen.
10.	Lærlingordninga skal reflektere behovet, slik at alle får moglegheit til å fullføre utdanninga.
a.	UFU skal arbeide for at det opprettast fleire lærlingplasser i Hordaland.
b.	UFU skal jobbe aktivt for at det informeres om de fremtidige jobbmoglegheitene innanfor hver enkelt yrkesfaglige linje.
c.	Lærlinger som ikke består svenneprøve/fagprøve skal likevel få et individuelt utformet kompetansebevis av arbeidsgiver for det utførte arbeidet.
d.	UFU skal jobbe for å utvikle tilbud om forsterket VG3 for elever uten lærlingplass.
11.	Å samla elevråda ved dei vidaregåande skulane i Hordaland for å skapa samarbeid og dialog på eit politisk nøytralt grunnlag.
a.	UFU bør arrangere ein elevkonferanse for representantar frå alle dei vidaregåande skulane i fylket med jamnlege mellomrom. Der skal ein fokusere på erfaringsutveksling mellom dei ulike skulane. Her får også UFU ein sjanse til å promotere seg og sin politikk.
12.	Sambandet mellom utdanning og arbeidsliv er viktig, og derfor skal elevar på yrkesfag kunne møte reelle arbeidssituasjonar.
a.	UFU skal jobbe aktivt for å innføre vekslingsmodellen for yrkesfag i fleire skular i Hordaland.
b.	Utstyrsparken til dei vidaregåande skulene som tilbyr yrkesfag skal vere moderne og kunne simulere reelle arbeidssituasjonar og at utstyrsparkane ved skulene tilsvarer dei ein finn i arbeidslivet
13.	Antallet elever uten lærlingplass skal senkes.
a.	UFU skal jobbe aktivt for at det informeres om de fremtidige jobbmoglegheitene innanfor hver enkelt yrkesfaglige linje.
b.	Lærlinger som ikke består svenneprøve/fagprøve skal likevel få et individuelt utformet kompetansebevis av arbeidsgiver for det utførte arbeidet.
c.	UFU skal jobbe for å utvikle tilbud om forsterket VG3 for elever uten lærlingplass.
d.	UFU skal være en aktiv pådriver for å utvikle et godt samarbeid med lærlingerådet

14.	Det er viktig å øke lærernes digitale kompetanse slik at de kan utdanne elever som er klare til å møte et digitalisert arbeidsliv.
a.	IKT og digital kompetanse skal være en viktig del av lærerutdanningen.
b.	Fleire lærarar skal få tilstrekkeleg vidareutdanning innan IKT.
c.	Det skal utvikles støtteordningar for investering i IKT og digital infrastruktur på vidaregåande skoler i Hordaland.
15.	Grensa for gyldig politisk fråværet skal aukast.
a.	UFU bør ta kontakt med aktuelle politikere for å kunne påverka grensa for politisk fråvær.
16.	Ungdom i fylket skal ha ei sterk røyst i samfunnsdebatten
a.	UFU bør inngå eit samarbeid med Elevorganisasjonen for å drive erfaringsutveksling for å best sikre elevdemokratiet.

KULTUR, IDRETT OG REGIONAL UTVIKLING

UFT meiner at..

1.	Folkehelse er eit viktig aspekt for unge, og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylket får innspel frå ungdom sine perspektiv.
a.	UFU skal føreslå førebyggjande tiltak mot rusmisbruk blant unge i fylket til folkehelseplanen.
b.	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular skal tilby eit sunt mat- og drikketilbod.
c.	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular i fylket blir pålagt å utarbeide ein plan mot mobbing, i samarbeid med skulen sine elevar og mobbeombodet i Hordaland.
d.	UFU skal aktivt arbeide for å få hjartestartarar ved alle vidaregåande skular i Hordaland gjennom mellom anna dialog med Raude Krossen.
e.	UFU skal arbeide for at det vert arrangert førebyggjande opplæring mot rusmisbruk av relevante ungdomsorganisasjonar som Juvente i dei vidaregåande skulane.
f.	UFU skal arbeide for at fylkeskommunen skal lage fleire idrettsarenaer som «Fysak».
2.	Kulturtilbod og andre arrangement for ungdom skal styrkast, oppretthaldast og fremheves.
a.	UFU skal oppretthalde samarbeidet med den kulturelle skulesekken om kulturtilbod i den vidaregåande skulen.
b.	UFU skal samarbeide med fylkeskommunen om å utvide opningstider på museum i Hordaland.
c.	UFU skal arbeide for å oppretthalde tilbodet Bokbåten Epos i Hordaland.
d.	UFU skal oppretthalda samarbeidet med UKM.
e.	UFU skal opprette og oppretthalde eit god samarbeid med idrettsavdelinga for å betre idrettsaktiviteter og hendingar for ungdom.
3.	Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom.
a.	UFU bør samarbeide med fylkesbibliotekaren for å fremje meir ungdomsvenlege bibliotek. Døme på eit slik tiltak er U-ROM på Bergen Offentlige bibliotek.
b.	UFU bør arbeide for at biblioteka blir meir tilpassa ungdom, særskilt ungdom som treng ressursar som grupperom til skularbeid.
c.	UFU skal arbeide for å utvide opningstider på fylkesbibliotek tilpassa ungdom.

4.	Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.
a.	UFU skal arbeide for at fylkeskommunen skal gjere det lettare for ungdom å vite om og få informasjon om opne idrettsfasilitetar.
b.	UFU skal arbeide for å oppretthalde posten i budsjettet til dette.
6.	Ungdom skal medverke i prosessen av utvikling av den nye regionen.
a.	UFU skal samarbeide med ungdomspolitisk utval i Sogn og Fjordane om et nytt regionalt medverknadsorgan for ungdom.
b.	UFU skal komme med innspel om kva som er viktig for ungdom i den nye regionen.

MILJØ OG SAMFERDSEL

UFT meiner at..

1.	Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.
a.	UFU skal arbeide for å sikre at prisen på ungdomskortet ikkje overskrider 45% av prisen på periodeskyss for vaksne per måned.
b.	UFU skal arbeide for at det skal vere studentrabatt på all kollektivtransport i fylket, samt at den skal gjelde uavhengig av reisetid og reiselengde.
c.	UFU skal arbeide for likestilling av honnør og studentrabatt på all kollektivtransport i fylket
d.	UFU skal arbeide for at det skal utformast éin ny Skyss-app med alle funksjonane til dei noverande appane samla.
e.	UFU skal arbeide for å senke nedre aldersgrense, og øke øvre aldersgrense på ungdomskortet.
f.	UFU skal arbeide for å innføre bruk av ungdomskort på strekningar innanfor fylket på regiontoga.
2.	Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.
a.	UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående korleis avgangar er tilpassa skuletidene og korleis korrespondansen mellom avgangar leggjast opp.
b.	UFU kan samarbeide med ungdomsråd og fylkeskommunen om utbetring av kollektivtransportavgangar i fylket.
c.	UFU skal arbeide for at nattbuss tilbodet i fylket skal både betrast og oppretthaldas, særskilt i distrikta.
3.	Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafikkisikringa for ungdom.
a.	UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående trafikkisikring for ungdom.
b.	UFU skal halde seg orientert om sakar i Fylkestrafikkisikringsutval i Hordaland og fremje sakar ved trong.
c.	UFU skal arbeide for at trafikkisikring på E16 skal prioriterast.
d.	UFU skal arbeida med trafikkisikring på fylkesveg 541, serleg strekninga før Langevåg fejekai.
e.	UFU skal arbeide for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane, med hovudfokus på distrikta.
f.	UFU skal vere ein aktiv pådrivar for trafikkisikring av alle skuleveggar.
g.	UFU skal arbeide for løysingar som undergangen ved Knarvik vidaregåande.
h.	UFU skal arbeide for at det skal vere trepunktsbelte på alle bussane i Hordaland.
i.	UFU skal arbeide for å gjere det meir attraktivt for ungdom i Hordaland å bruke belte på buss.
4.	Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.
a.	UFU skal kome med uttale til Klimaplanen når den rullerast kvart år.
b.	UFU skal vere ein aktiv deltakar i Klimarådet.

c.	UFU skal arbeide for meir miljøvenlege fylkeskommunale bygg, med særleg fokus på vidaregåande skular
d.	UFU skal arbeide for kjøttfri-måndag ved alle fylkeskommunale bygg i Hordaland
e.	UFU skal arbeide for fleire elbil-ladestasjonar ved fylkeskommunale bygg
f.	UFU skal vere aktiv pådrivar for avfallsortering på fylkeskommunale bygg, særskilt vidaregåande skular.
g.	UFU skal bidra og arbeide for papir og plastreduksjon i fylkeskommunen.
h.	UFU skal vere ein aktiv pådrivar for miljøvenlege formar for drivstoff på bussar i fylkeskommunen.
i.	UFU skal samarbeide med miljøorganisasjonar som Natur og Ungdom, Changemaker og Framtiden i våre hender.
j.	UFU skal arbeide for ein betre miljøsertifiseringsordning på vidaregåande skule enn miljøfyrtårn.
k.	UFU går imot store naturinngrep som følgjer av næringsverksemd i Hordaland.
l.	UFU skal vera ein aktiv pådrivar for utbygging av hydrogenstasjonar i fylket.

EIGEN ORGANISASJON

UFT meiner at..

1.	Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.
a.	UFU skal fremje eit nært samarbeid med dei ulike avdelingane og utvala i Hordaland fylkeskommune.
b.	UFU skal sjå til at det er ein kontaktperson i utvalet til dei tre politiske utvala i HFK; utval for kultur, idrett og regional utvikling, utval for opplæring- og helse og utval for miljø og samferdsel.
c.	UFU skal sjå til at alle føler seg velkommen til utvalet og at alle har ein moglegheit til å fremje si meining.
d.	UFU bør sende representantar på dei ulike partia sine gruppemøte når der er oppe saker som er aktuelle for UFU.

2.	Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre, som skal ha medverknad på saker som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.
a.	UFU skal hjelpe med oppretting og oppfølging av ungdomsråd i dei kommunane som ikkje har dette.
b.	UFU kan utarbeide og formidle ein brosjyre til hjelp i arbeidet i eit ungdomsråd/ungdommens kommu nestyre.
c.	UFU skal ta seg tid til å reise til kommunar utan ungdomsråd for å hjelpe til i oppstartfasen. Kommunane skal vere informerte om denne moglegheita.
d.	UFU skal oppmode kommunar utan ungdomsråd til å ta del i årlige arrangement som UFT og nettverksamling.
e.	UFU skal oppfordre elevråda til å arbeida for ei seksualundervisning med fokus på grensesetjing og handlingsskapande undervisning allereie i grunnskulen.

3.	Medverknadsorgan for ungdom skal lovfestast på kommunalt, fylkeskommunalt og nasjonalt nivå. Dei tre nivåa skal med utgangspunkt i ungdomsrådskanalen henge saman og byggje på kvarandre. Medverknadsorgana på fylkeskommunalt og nasjonalt nivå skal velje eit arbeidsutval som skal arbeide gjennom året. Retningslinjene skal utarbeidast i samarbeid med ungdom og gjennom desse organa skal ungdom ha reell innflytelse.
a.	UFU skal arbeide aktivt, saman med andre fylkeskommunale medverknadsorgan for ungdom, for å fremje saker.
b.	UFU vil vere ein bidragsytar for å vere med å utarbeide retningslinjer for medverknadsorgana.
c.	UFU skal vere ein aktiv pådrivar innan Arbeidsgruppe for oppretting av Nasjonalt ungdomsråd.
d.	UFU skal fremje meir politisk samarbeid mellom og innan i dei ulike medverknadsnivåa.

4.	Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.
a.	UFU skal utarbeide ei betre heimeside med meir informasjon.
b.	UFU skal leggje ut minimum fire saker i månaden på Facebook eller Instagram .
c.	UFU skal utarbeide ein informasjonspakke for UFT som kan distribuerast på skular, arrangement, fylkeshuset, kulturmønstringa, osv.
d.	UFU skal ha minst seks saker i media i løpet av 2017.
e.	UFU skal presentere seg for politiske utval og avdelingar i HFK.
f.	UFU skal presentere seg og sakene til UFT på eit fylkesting og eit fylkesutval i løpet av 2017.
g.	UFU skal arrangere debatt for ungdom i fylket i samarbeid med aktuelle samarbeidspartnarar.
h.	UFU skal vere i tett dialog med interesseorganisasjonar for ungdom, for å styrke sakane våre, samt få nye perspektiv.

5.	Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særst viktig.
a.	UFU skal arrangere ei nettverkssamling årleg over to dagar for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der hovudfokuset er på samarbeid og dialog både på tvers av råda og opp mot UFU.
b.	UFU skal fremje godt samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdoms- råd/ungdommens kommunestyre gjennom ein kontaktpersonordning.
c.	UFU skal ta kontakt med alle ungdomsråda i løpet av året for å ha god dialog og rådgjeving.

Del 4: Utdjupingsdokument til Ungdommens planprogram

Formål

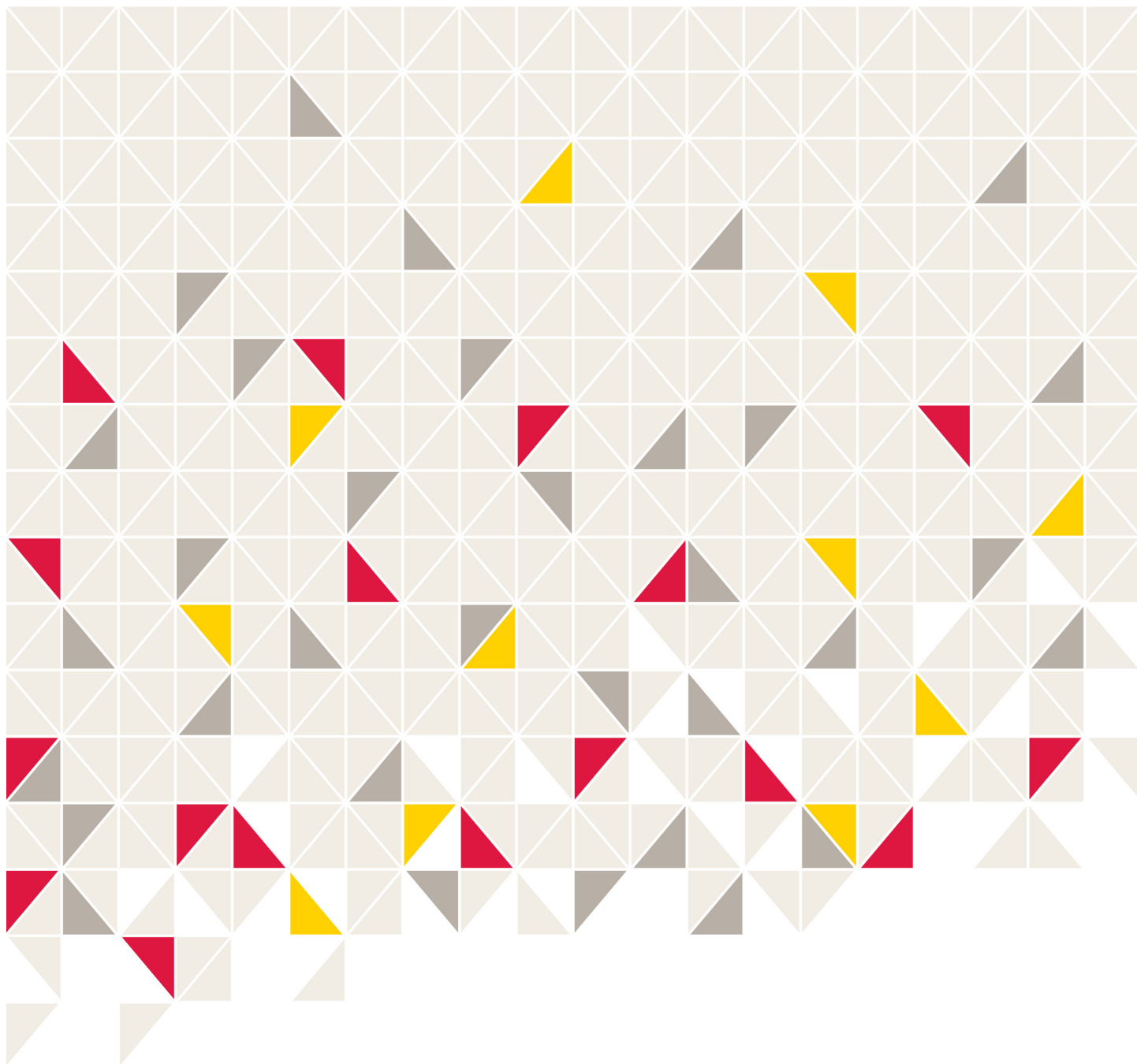
1.1	Ungdommens planprogram er Ungdommens fylkesting sitt øvste politiske dokument. Ungdommens planprogram inneheld sakane Ungdommens fylkesutval skal arbeide med det komande året etter at det er vedteke.
1.2	Oppstår det konflikt mellom Ungdommens planprogram og andre vedtak gjort i Ungdommens fylkesting eller Ungdommens fylkesutval, gjelder Ungdommens planprogram som Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval sin politikk. Dette er i samsvar med vedtektene til Ungdommens fylkesting.

Visjon og verdier

2.1	Del 1 av Ungdommens planprogram skal innehalde visjon og verdier for Ungdommens fylkesting.
2.2	Visjonen for Ungdommens fylkesting skal vere framtidsretta og vise korleis det er ynskjelig at rolla til Ungdommens fylkesting skal vere.
2.3	Verdiane til Ungdommens fylkesting skal vere gode verdier som fortel kva som vert verdsatt av Ungdommens fylkesting. Verdiane skal beskrive sjølve kjernen i organet og korleis det skal arbeide.

Mål og tiltak

3.1	Ungdommens planprogram skal vere delt opp i fire ansvarsområder; utval for opplæring og helse, utval for kultur, idrett og regional utvikling, utval for miljø og samferdsel og eigen organisasjon.
3.2	Del 2 av Ungdommens planprogram skal innehalde mål for perioden. Dette er overordna mål over kva ungdommen i fylket ynskjer å oppnå.
3.3	Del 3 av Ungdommens planprogram skal innehalde tiltak. Denne delen heng saman med måla for perioden, slik at alle tiltaka er underlagt eit mål. Tiltaka seier noko om kva Ungdommens fylkesutval konkret kan gjere for å oppnå måla for perioden.

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen
Telefon: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no
www.hordaland.no

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur. Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

Notat:

Arkivnr: 2014/560-296

Saksbehandlar: Ingeborg Strandberg

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	21/18	17.03.2018

Førebuing dialogdagen 4. april

Samandrag

Ungdommens fylkesutval (UFU) arrangerer ein dialogdag 4. april. På Dialogdagen vert det nye Ungdommens fylkesutval introdusert til Hordaland fylkeskommune, både administrativt og politisk. Dei fleste avdelingane har allereie takka ja til å kome, og alle utvalsleiarane kjem, i tillegg til fylkesvaraordførar Pål Kårbø som er UFU sin politiske kontaktperson. Prosjektleiaren for regionaliseringa kjem for å informere om prosessen.

Dette er ein moglegheit for Ungdommens fylkesutval å fremje sin politikk og å knyte band som kan vere til nytte resten av perioden. Det vert og ein moglegheit til å be om råd og tips til korleis ein skal få gjennomslag for politikken.

Førebuinga til ein slik dag vert å sette seg inn i Ungdommens planprogram, samt å undersøkje kven ein kjem til å ha kontakt med på denne dagen. Det er UFU som har invitert til møtet og det er dei som må opne møtet og styre det. Alle må lese seg opp om sitt område i Ungdommens planprogram.

Døme på program frå 2016:

09:00	Førebuing, reiserekning, praktisk, osv
09:30	Saksgang
10:00	Møter med administrasjonen
12:00	Lunsj
12:30	Førebuing
13:00	Møte med utvalspolitikarar
14:00	Korleis snakke med politikarar?
14:30	Førebuing/etterarbeid
15:00	Politisk kontaktperson - forventningar - fylkesvaraordførar Pål Kårbø
15:30	Ferdig

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Ingeborg Strandberg
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

PS 22/18 Ymse